

Fons documental de l'Arxiu de l'Abadia de Montserrat referent al monestir de Sant Llorenç del Munt.

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Abadia de Montserrat - 08199 - Monistrol de Montserrat.
Alçada: 1103

Coordenades:

Latitud: 41.64124
Longitud: 2.018
UTM Est (X): 418217
UTM Nord (Y): 4610410

Classificació

Número de fitxa 08120 - 428
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Medieval Modern
Segle X- XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Observacions protecció: LLEI 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).
LLEI 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents (DOGC núm. 3437, de 24.7.2001).
Accés Restringit
Ús actual: Cultural
Titularitat Privada accessible
Titular: Abadia de Montserrat - 08199 - Monistrol de Montserrat.

Fitxes associades:

Monestir de Sant Llorenç del Munt

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 13/05/2021 - 18:39

Descripció

En el Fons de la Congregació Claustral de l'Arxiu de l'Abadia de Montserrat, es conserven 107 pergamins referents al monestir de Sant Llorenç del Munt d'entre els segles X al XV (974-1491). També es conserven tres butlles (sèrie Pergamins Papals) que fan referència al conflicte entre Sant Cugat del Vallès i Sant Llorenç del Munt i que foren donats a conèixer pel pare Marc Taxonera.

A més de tota aquesta documentació, destaquen aquells documents pervinguts a través de l'extracte de l'Speculo del monestir de Sant Llorenç del Munt, un repertori del segle XVII que realitzaren dos monjos arxivers, fra Anton de Cartellà i el paborde Caldés després de la mort del darrer abat comendatari del monestir de Sant Llorenç del Munt, Francesc Olivó. Aquest document, passà per diferents vicissituds abans de ser localitzat l'any 1917 en una botiga de llibres vells a Barcelona. El mateix any fou adquirit per l'Arxiu de l'Abadia de Montserrat. L'any 2013 se'n feu una transcripció que es conserva a la Biblioteca del Monestir. En aquest manuscrit de 580 pàgines hi ha un bon nombre de documents sobre Matadepera i el Monestir de Sant Llorenç del Munt. El més antic és una venda feta per Arnaciscle, anomenat Horuci, i la seva muller Floresinda, al dit monestir de St. Llorenç, d'una vinya seva el mes de febrer de l'any 972. El més modern és un Acte datat del 4 de juliol de 1606 on dn. Francesc Olivó d'Alvèrnia, Inquisidor de Catalunya, Ardiaca del Mar, Canonge de la Seu de Barcelona i abat o comendatari perpetu de l'abadia de St. Llorenç del Munt, en dita església de St. Llorenç del Munt, després de la missa, beneí la campana, de pes catorze quintars, fet a despeses de dit Sr. Comendatari. L'anomena El Seny Pe Ramon, i en ella hi posà relíquies del fust de la Stma. Creu, i dels ossos de St. Ramon de Penyafort. Clos per Joan Duc, prevere, rector de Sta. Maria d'Ullastrell, per autoritat de dit senyor abat, notari públic. Any 1606. Donacions i privilegis, nº 27.

Observacions:

El contingut de l'Speculo sobre les possessions de Matadepera està publicat per l'Antoni Ferrando i Roig (FERRANDO:1987).

Història

La pràctica totalitat de pergamins que formaven part de l'arxiu de Sant Llorenç del Munt estan dipositats (a més dels desapareguts) en cinc institucions: l'Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA), la Biblioteca de Catalunya (BC), l'Arxiu de l'Abadia de Montserrat (AAM) i la British Library (BL), l'Arxiu de la Catedral de Barcelona (ACB) a més d'un fons privat propietat del senyor José de Quadras, comte de Quadras amb quatre pergamins inèdits, estudiats per primera vegada per Pere Puig i Ustrell amb motiu de la realització del Diplomatarium publicat l'any 2013.

L'Arxiu de Montserrat desaparegué l'any 1811 degut a la crema i destrucció del monestir per part de l'exèrcit napoleònic, i per tant, es desconeix exactament quins documents s'hi preservaven amb exactitud, encara que se sap que el fons documental comptava amb documentació del segle X o voltants i que no només es limitava a l'àmbit estrictament montserratí sinó també preservava documentació als orígens i

patrimoni d'institucions eclesiàstiques, viles i llogarrets. Després de la seva destrucció, en quedaren molt pocs, desapareguts a posteriori, probablement amb la desamortització del 1835. Amb l'inici de la restauració del monestir l'any 1844 començà la formació d'un nou arxiu, sense cap pergami, juntament amb llibres i documents solts provinents de la sagristia. En el transcurs del segle XIX començaren a entrar diversos fons de pergamins, procedents d'antigues propietats i rodalies de Montserrat essent els més nombrosos els de Sant Benet de Bages. A inicis del segle XX l'arxiu continuà rebent donacions tot i que es feren diverses adquisicions.

Bibliografia

ALTÉS I AGUILÓ, Francesc Xavier (1994). La configuració de l'antic Arxiu de Montserrat (Segles XVI-XVIII). Revista Catalana d'Arxivística. Lligall/8. Pp. 19 – 36.

FERRANDO i ROIG, Antonio (1987). El monestir de Sant Llorenç del Munt i les seves possessions. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Montserrat.

PUIG i USTRELL, Pere; ROBLES, Javier; RUIZ, Vicenç; SOLER, Joan; CAPELLADES, Alan (2013). Diplomataris de Sant Llorenç del Munt (1101-1230). Col·lecció Diplomataris. Fundació Noguera. Barcelona.

PUIG i USTRELL, Pere (1995). El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomataris dels segles X i XI. Tesi Doctoral. Fundació Noguera. Barcelona.